

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nov. (10 stot.).

OBLAGI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širini 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, poslovne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjša vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Ispisovalni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in uveljavljeno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročnike brez dopolnilne naročnine, se upravnica ne odira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisane pisma se ne sprejemajo in rokodelci se ne vračajo. Naročnina, oglaševanje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgie Galati 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik časopisa lista „Edinost“: Nataniela Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga s omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgie Galati št. 18. Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“

sklicuje

2 volilna shoda

s tem-le dnevnim redom:

Pouk o reklamacijskem postopanju.

In sicer:

1) v četrtek dne 27. aprila t. l. ob 8. uri zvečer

v gostilno gosp. Markona v Škorklji „Pri škorkovljanskem holmcu“ (Colle di Scandola).

2) v petek dne 28. aprila t. l. ob 8. uri zvečer

v gostilno „Pri stari breskvi“ v ul. Belvedere.

Z ozirom na veliko važnost predmeta razprave za predstojbe državnozborske volitve se nadaja odbor političnega društva „Edinost“ velike udeležbe.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar Fran Josip na Ogrskem.

DUNAJ 25. Cesar odpotuje v Budimpešto dne 2. maja popoldne. Ni še določeno, koliko časa ostane cesar na Ogrskem. — Cesar se poda za nekoliko časa tudi v Gödöllő. Velika pomladanska parada, napovedana za soboto, se ne bo vršila, ker nima cesar navade, da bi se dal zastopati.

Švedska kraljeva dvojica v Rimu.

RIM 25. Danes predpoludne sta dospela semkaj švedski kralj in kraljica. Na kolo-dvoru so ju vsprejeli kralj in kraljica, ministri, načelniki oblastni in rimski župan, ki ju je pozdravil v imenu mesta. Množica je na potu v Kvirinal visoka gosta živahno pozdravljala. Mesto je v zastavah.

Sasonov odstopi.

PETROGRAD 25. Govori se, da odstop minister za unanje stvari Sasonov še ta teden in da bo baje imenovan njegov naslednikom Botkin, sedanj ruskim diplomatični zastopnik v Maroku.

C. in kr. vojna mornarica.

DUNAJ 25. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Cesarica in kraljica Marija Terezija“ dospela v Kios, vojna ladija „Cesar Fran Josip I.“ pa v Jokaehi, kjer ostaneta dva dni. Na krovu vse zdravo.

Svarilen glas proti nemškemu besnilu.

List „Adige ed Adria“ (Etsch und Adria), pisan na nemškem in italijanskem jeziku, je prinesel ta-le članek:

Vlada, podjetja za promet tujcev, železnice in paroplovne družbe, število društev, časopisje, ki se zaveda svoje resne naloge, daleč gledajoči zastopniki umetnosti in vede, industrije in obrti, trgovine in prometa, vsi delajo vse možno, da bi odprli krasno Dalmacijo mednarodnemu tujskemu občinstvu. Toda z ozirom na to, da deželo se nahaja na delu tudi element, ki, žal, v Avstriji čim dalje bolj obvladuje javno mnenje in katerega slepemu, bedastemu fanatizmu in neznoznemu nasilnemu gospod-

stvu se klanjajo visoki in nizki, tako, da že izzivljamo sočutje inozemstva. — Zasluzno stremenje po delu za mir, poravnano nasprotstev, pomirjevanje s prijateljskim odjenjavanjem po vzoru Švice, da bi ugledno potujoče občinstvo Anglije, Amerike, Francije, Rusije in Italije privedli v naše krasne kraje, vse to se označa kakor kazniv nedostatek „narodnega čutstva“, da: kakor ljudsko izdajstvo in nizko mišljenje. Nasprotno velja kakor hvalevredno, ako se razširja najbolj neverjetne in nesmiselne trditve in da se odvrača Nemce od obiskovanja dežel, ki slučajno pripadajo drugemu jeziku. V Pragi je neki gospod Paska v „nemški hiši“ imel predavanje, na katerem je oznanjeval lepote Dalmacije. To je dalo „Reichenberger deut. Volkszeitung“ povoda k sledečim sovražnim besedam proti Dalmaciji in njenemu dobro-srčnemu gostoljubnemu prebivalstvu:

„Dalmatinski poslanci, na čelu jim Biankini, Ivčević in Pavičič, se res niso še nikdar prizadevali, da bi si s svojim vedenjem na katerikoli način pridobili simpatije Nemcev in nikdar niso prikrivali svojih novoslovanskih tendenc. Kako prihajamo do tega, da bi v nemških deželah delali posebno propagando za te dežele, ki bodo po mnenju enih pripadale bodočemu trojednemu kraljestvu hrvatsko-slovansko-dalmatinskemu, po mnenju drugih pa Ogrski: to je — ako niso vmes lastni interesi — precej neumljivo. Mi imamo dovolj nemških krajev, ki nudijo prijetnega odpočitka, in tudi na jugu je takih, ki nikdar ne zatajujejo prijaznosti Nemcem; zakaj naj bi vedno pitali svoje nasprotnike? Le tja hodite, kjer se zamore Nemec veselo in neprisiljeno čutiti Nemca, a ogibajte se onih, ki ne cenijo nas, ampak le naš denar.“

Mi vprašamo, kaj briga tujca politika dalmatinskih poslancev, tudi če bi bile tendence resnične, ki jim jih podtika liberški list. Vprašuje-li obiskovalec kaknega nemškega mesta ali kaknega francoskega zdravilišča po političnem mišljenju tozadevnega zastopnika v parlamentu? Po načelih, ki se s e d a j pojavljajo v nekem časopisju, se ne morejo Nemci sploh več muditi v tujini. Ta teorija, ako se bo dalje razvijala, dovede kmalu do razdelitve dalmatinskih, morskikh kopališč, letovišč po narodih, veroizpovedanjih, strankah, stanovih in poklicih, misel, vredna za blaznco! Lepe nade za prosveto! Zamore-li biti kaj bolj nesmiselnega, nego je očitanje zastopnikom drugega naroda, da zastopajo želje tega naroda tudi v parlamentu? S takimi rečmi se pač ne pridobiva Nemcem prijateljev, marveč se jih, kar je še slabše, izpostavlja na sramotni oder. V Dalmaciji in pač povsod drugod še danes radi vidijo Nemca, seveda, ako se kakor tuj gost vede taktično. Vsakdo pri-náša pač seboj samega sebe. Ako bi slučajno — cesar nočemo upati — kedaj postalo drugače, potem so listi, kakor „Reichenberger deutsche Volkszeitung“, tudi pošteno pripomogli k temu.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Včeraj popoldne je po kratki boleznii preminul znani tukašnji trgovec G. Ivan Rucker. Najstarejša hči pokojnika Antica je zaročnica gosp. Josipa Jedlovskega. Pogreb bo jutri v četrtek ob 3.30 ure popoldne. — Preostalih naših sožalje.

Reklamacijsko postopanje. — Vsak Avstrijec, ki je z 8. dnem aprila m. t. l.

Domjaniču, vodeč ga v svojo pisarno, v kateri so ležali zaprašeni pravdni akti, čaka-joči rešitve. „Stvar je tako nujna, da je ne moremo odlašati.“

Domjanič ni prav nič slutil, čemu ga je dal poklicati gospod asesor, in ni mu preostajalo drugega, nego da je sel v asessorjevo kočijo ter se odpeljal v Zagreb. Ko mu je tako asesor govoril, je bil Kristof silno radoveden. Prvi hip je mislil, da bo čul kaj nepričakovane o svojem stricu, a bilo je vse kaj drugega:

„Ali poznate Jeleno, hčer Magdičeve vdove?“ je vprašal Bedekovič.

„Poznam.“

„Radi nje sem vas dal poklicati. Hočejo jo prisiliti, da postane nuna. Mati njena se je dogovorila s klarisinjami, ker hoče, da hči postane nuna na vsak način.“

„Znano mi je.“

„Res? Tem boljše, a veste tudi zakaj?“

„Mislim, da.“

„Ker deklica vas ljubi, a se mati boji, da hči postane vaša žena. Ali ni tako?“

„Tako so tudi meni povedali,“ je odgovoril Domjanič.

„Toda deklica noče nič slišati o samostanu,“ je povzel asesor. „Ko so hoteli, da bi premisljela o tem na — samem, recimo

že imel 24 let in ki biva vsaj od 8. dne aprila m. lanskega l. v kateremkoli delu tržaške občine, ima volilno pravico za volitve v poslansko zbornico določene na 13. dan junija m. t. l. v onem tržaškem volilnem okraju, kjer je stanoval 8. dne aprila t. l.

Volilno pravico ni moči vršiti, če oni, ki jo ima, ni vpisan v volilski imenik.

Za pritožbo ali reklamacijo proti temu, da je kdo izpuščen iz volilnega imenika, (ravnotako, kakor proti temu, da je kdo vanj uvrščen, ki nima volilne pravice), teče rok 14. dni od dneva, ko se to razglasi.

Reklamaciji za vpis se morajo priložiti listine ali dokumenti v dokaz, da so podani pogoji volilne pravice, ki so označeni v zgornjem prvem odstavku: polnoletnost, avstrijsko državljanstvo, enoletno bivanje. Listine, ki tej svrhi lahko služijo, so različne; rojstni in domovinski listi, vojaške in delavske knjižice, uradna potrdila. Listine, ki se dobavljajo v reklamacijske svrhe, so kolka proste.

Politično društvo postavi volilcem na razpolaganje reklamacijske pisarnice, kjer se vsakemu slovenskemu volilcu postreže s poukom in z dejansko pomočjo. Zajemčeno bo, da se v reklamacijske svrhe izročene listine ne polzgaajo.

Volilni sestanek za Škorkljo in Zgor-nji Rojan se bo vršil jutri ob 8. uri zvečer v gostilno gosp. Markona (Al Colle di Scandola).

Slovenski volilci v okolici in v mestu! Vaše Politično društvo je pričelo sklicovati volilne shode za prihodnje volitve v poslansko zbornico, določene na dan 13. junija t. l.

Volilci! Do Vas vseh, do vsakega posameznega izmed Vas gre najtoplejši poziv, da se udeležite volilnih shodov: ne izgovarjajte se da je še časa do volitev, ali pa, da Vam sploh ni treba pouka in navduševanja.

Ravno sedaj je najvažnejši čas za volilno agitacijo, tik pred razgrnitvijo volilnih imenikov. Ravno sedaj treba, da se volilci poučijo o svojih pravicah, da se navdušijo za njih obrambo, da se torej pripravimo na reklamacijsko postopanje.

Zavedni rodoljubi v okolici in v mestu! Privedite s seboj na volilne shode one rojake, ki jih je zanemarjena vzgoja odtujila ali ki jih pritisk razmer, v katerih živijo, odteguje narodnemu čustvovanju in strem-ljenju: **privedite jih s seboj, da se poučijo svoji med svojimi, da se navdušijo za volilni boj!** Če niste sami potrebni pouka in navdušenja, bo Vaša beseda, bo že sama Vaša navzočnost koristila — drugim, manj zavrednim, bolj potrebnim od Vas.

Prihitite vsi! Postavite se vsi v službo sveti stvari!

Reklamacijsko postopanje prične, ko se razgrnejo volilni imeniki; dan še ni določen vendar ga napovedujemo za prve dni prihodnjega meseca: nakrat bo tu, dočakajmo ga pripravljeni!

Odbor Pol. društva „Edinost“.

Tržaški mestni svet ima danes ob 7. uri zvečer svojo VIII. javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1) Čitanje zapisnika 7. javne seje; 2) poročila; 3) predlogi mestnega odbora glede reforme obrata v bolnišnicah.

In zopet eden! Kdo tržaških Slovencev ni poznal Frana Peruška, dolgoletnega knjigovodjo pri „Del. podpornem društvu“, izborni

v zaporu, je utekla iz samostana. Bilo je mnogo govora po mestu.

Krištofu se je bralo na obrazu, da ga je vest iznenadila.

„Vzel sem deklico k sebi ter sem govoril z njo na štiri oči. Deklica vas iskreno ljubi; nima večje želje, nego da postane vaša soproga. Prosim vas, care amice, da mi odkritosrčno poveste, kako mislite vi o tem?“

„Kako da jaz mislim?“ ... je pričel Krištof negotovo, kakor dijak, ki je dobil naenkrat težko vprašanje, katerega ni pričakoval. Na misel mu je prišla obljuba, ki jo je dal Giti, da se ne bo ženil z Jeleno. Moral bi držati svojo besedo ... Če pa stvari tako stoje, da je vse to le grda Giti-tina spletko, potem mu ne more nihče očitati, da ni delal po besedi.

„Deklica je lepa, krasna. Nikdar se ne boste kesali. Tudi denarja bo imela,“ je menil asesor.

„Vse to je resnica,“ je odgovoril Krištof; „še več moram priznati, da tudi deklica že dolgo meni ugaja, tudi misel, da bi se oženil z njo, mi ni tuja; samo nekaj me zadržuje, bil sem zaročenec njene matere!“

moč „Slov. pevskega društva“, korespondenta pri trdnji Truden, kjer je služboval nad 21 let?! V sredo Velikega tedna je obolel na pljučnici, a v soboto že je izdihnil svojo blago dušo.

Pokojni Fran Perušek je bil blag človek, mirne in krotke naravi, a pri tem jekleno značen in vstrajno delaven mož — na tihem. Svoj rod je ljubil z vsem žarom svoje duše. Sobojevniki je bil njim, ki so delovali nekaj ob še težavnih okolišnih nego so danes.

Tako ginevajo eden za drugim in padajo v grobove naši stari prijatelji. No, sreča je, da stopa navdušena mladina na njihova mesta.

Perušek je bil po rojstvu iz Notranjske in dosegel je dobo 55 let. — Zapustil je sestro-vdovo in brata profesorja v Ljubljani!

Dragi, dobri Frane! Kakor smo te v življenju tako iskreno, prav bratski radi imeli, tako ti hočemo, preselivšemu se v večnost, zvesto hraniti blag spomin!

Prijatelj.

Dostavek uredništva. Nenadna vest o Peruškovi smrti je bolno zadela neštivilne prijatelje njegove. Temveč je bila splošna nevolja, ker nikdo ni bil obveščen o Peruškovi smrti. In koliko jih pa je, ki bi bili radi izkazali zadnjo ljubav toli blagemu človeku. Oni, ki so bili pokojniku pri smrtni postelji, niso — iz kakih razlogov ne vemo — obvestili ne našega lista, ne društva, kjer je pokojnik sodeloval, niti ne katerega njegovih prijateljev.

Ipavec večer ponovi kakor že javljeno St. Jakobška Čitalnica v nedeljo dne 30. t. m. v Rojanu v dvorani „Kons. društva“. Vspored obsega kakor zadnjič moške in mešane zборе, samospeve itd.; ter prvo slovensko opereto „Tičnik“, vse skladbe vrlih bratov Gustava in Benjamina Ipavec.

Ker nudi vsopred lepe zabave in ker je čisti dobiček deloma določen spomeniku vrlih naših slavlčkov se nadejamo mnogobrojne udeležbe.

Socialno-demokratje okoli „Rdečega praporja“ ne morejo razumeti, zakaj tržaški narodnjaki na državnozbornih volitvah štejejo Slovence v tem mestu. Nam je zelo žal, ako socialni demokratje se umejo tako primitivnih stvari. Ali so gospodje okoli „Rdečega praporja“ res tako naivni in mislijo, da štejejo Slovence pri volitvah samo za kratek čas? Saj so socialni demokratje na ljubljanskih občinskih volitvah celo v I. razredu postavili kandidate, kjer niso imeli niti najmanjšega upanja do vspeha! „Rdeči prapor“ pravi, da hočemo Slovenci preprečiti izvolitev socialističnih poslancev. Mari bi „Rdeči prapor“ hotel, da bi Slovenci že na prvi volitvi glasovali za italijanske socialiste? Ta je vendar nekoliko predebela. Mi bomo volili pri volitvah svoje slovenske kandidate. Kar se pa tiče ožjih volitev, bomo volili, kakor bo nam prav in koristno narodni stvari. S svojimi pikanji na našo stranko pa bo „Rdeči prapor“ svoji stranki več škodil, nego koristil. Ali pa se „Rdeči prapor“ res prav nič ne spominja na prejšnje državnozborske volitve? Skoro se zdi tako, ker sicer bi bil previdnejši s svojim naglaševanjem, da hočemo škodovati socialni demokraciji. Nikar ne slikajte strahu na steno, ker bi — res utegnil priti.

Ž izidom ljubljanskih volitev sta zadovoljni, sodeč po pisavi „Slovenca“ in „Slo-

„To je toliko, kolikor nič,“ je odrezal asesor. „Ona vas je odbila, pa ste sedaj svobodni. Ali se morda čutite obvezane napram njej, morda s kako obljubo?“

„Z ničemer!“

„Kaj vas torej še zadržuje?“ je vprašal asesor.

„Ljudje so taki ...“

„Kaj se brigate za jezike, samo da je vaša vest čista.“

Domjanič se je zamislil.

„Ali ve Jelena, da ste me poklicali?“ je vprašal Krištof po kratkem molku.

„Nič ne ve o tem.“

„Potem vas prosim, da rečete, da želim govoriti z njo ... na štiri oči.“

Asesor je hitel izpolniti Krištofovo željo. Čez nekaj časa so se odprla in v sobo je stopila Jelena.

„Ah, Krištof, ali ste vi tu?“ je zaklicala deklica pristrčno, prijela Krištofa za roko in mu priskočila tako blizu, da je čutil to, plino njenega telesa. Ni se mogel zadržati da je ne bi poljubil in pritisnil k sebi.

„Ali hočete biti moja žena?“ jo je vpasala kratko in odločno.

(Pride še).

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

Gita je pogledala patra ter se začudila njegovemu odkritemu odgovoru. Tako odkritosrčno ni še nikdar govoril z njo! Vdova je začutila, da se pater umika in da jo zapuša.

„Prav!“ je rekla ona, zadeta v svojem ponosu. „Pojdem sama ... Ostanite z bogom, pater!“ je pristavila nejevoljno in odšla.

Patru je zaigral na ustnicah nasmeh, zmes roganja in pomilovanja.

Prišedša domov je sela Gita v naslonjač in naslonila glavo na roko; solze so jej vdrle po obrazu in bridko se je razjokala.

„Čemu je bilo vse to?“ je ihtela.

„Čemu? ... Ah, kako sem nesrečna!“

XVIII.

„Ne zamerite, da sem vas dal poklicati!“ je dejal tiho asesor Bedekovič Krištofu

venskega Naroda" toliko liberalna, kakor klerikalna stranka. Vsi govorijo o zmagi, a drug očita drugemu, da veselje ni pristno. Menda bo tudi res tako. Gotovo pa so v zvezi vsemu klerikalci najmanj zadovoljni, ki so brez dvoma računali, če že ne na svojo večino, pa vsaj na to, da naprednjaki ne pridejo do večine. Hudo se je urezala tudi vlada. Saj je sicer proporcionalnemu sistemu principijelno nasprotna in je to nasprotstvo ravno pri nas v Trstu uveljavila. Če je torej v Ljubljani vlada odnehala od tega nasprotstva, je storila to gotovo v uverjenju, da potisne naprednjake v manjšino. Večina enega glasu, ki so ga pridobili naprednjaki, res ni velika, ali je na vsezadnje vendar večina. Verjetno je pa tudi, da socialno-demokratski svetovalec Kristan vsaj v kulturnih stvareh ne bo pomnoževal manjšine.

Naše mnenje je torej, da imajo vsi prav, ko očitajo drugim, da niso odkritosrčno vesel doseženega vspeha.

Mi in ljubljanski volilni red. „Slovenec“ pravi, da smo mi hvalili ljubljanski volilni red, katerega smo označili kakor enega najmodernejših v Avstriji. Ponavljamo tudi danes, da smo mi principijelni pristaši proporcionalnega volilnega sistema. *Ali mi zahtevamo, da se ta sistem uvede po vsej Avstriji in v vse zastope.* Kranjski klerikalci so tudi navdušeni za proporcionalni sistem, a samo tam, kjer imajo kaj pridobiti. *Zakaj pa se branijo proti proporcionalnemu sistemu v kmečkih občinah?* Ker vedo, da bi prišli v teh občinah do primerne zastopstva tudi naprednjaki, kakor so prišli klerikalci v Ljubljani. Tega pa oni nečejo. Zato so ta sicer res moderni volilni red usilili samo Ljubljani, kjer so upali dobiti večino, kar se jim pa vsaj za to pot ni posrečilo.

Zboljšanje položaja zahtevajo magistratni uslužbenci. — Pod pokroviteljstvom „Camere di Lavoro“ so imeli shod, na katerem so zahtevali kakor najmanjšo plačo za moške štiri krone, za ženske tri krone na dan.

Internacionalizem socialnih demokratov se je zopet sijajno pokazal o priliki ljubljanskih volitev. Nemški sodruzi so svoje slovenske sodruge pustili na cedilu in raje glasovali za nemško-nacionalno listo. Je že tako. Slovenski socialisti morajo biti mednarodni do kosti in morajo n. pr. v Trstu glasovati za italijanske sodruge. V Ljubljani pa nemški socialisti zapuščajo svoje strankarske in razredne tovariše ter glasujejo raje za nemško nacionalno buržoazijo. Nacionalizem preveva socialno demokracijo vseh narodov, samo naša mora hlapčevati internacionalizmu. Kdaj bo konec temu?

Na došla nam vprašanja naznanjamo, da bo koncert podr. „Glas. Matic“ v soboto dne 29. t. m. ob 8.30 uri zvečer v gledališki dvorani „Nar. doma“. Koncert Slavjanske, ki se je imel vršiti včeraj, je preložen na poznejši čas, ker je bila turneja te družbe nekaj spremenjena. — A koncert „Glasb. Matic“ v Trstu ostane kakor določeno. Sedeži so v predprodaji pri vratarici „Nar. doma“. Gostom, ki pridejo iz okolice in Krasa, priporočamo, da se obrnejo do tržaških znancev, ki naj jim preskrbe pravčasno prostore, dokler še lahko izbirajo.

Poletni vozni red 1911 v področju c. kr. državno železniškega ravnateljstva v Trstu. (D dalje).

L. Proga Gorica j. k. — Ajdovščina
Preložitve osebnih vlakov proge Jesenice — Trst vpliva na vlake proge Gorica j. k. — Ajdovščina, da odhajajo vlak št. 1151 za 10 minut in 1154 za minuto prej, vlaki št. 1156 za 19 minut, 1158 za 2 min. in 1155 za 9 min. kasneje.

Vlaka št. 1157 in 1158 bosta vozila, kakor v lanskem poletju, le ob nedeljah in praznikih.

M. Proga Tržič — Červinjan.
Vlak št. 803 se je moral radi omočenja zveze na vlak št. 1860 iz Gradeža, ki privaja vračajoče se trž. izletnike, nastavitvi za 13 minut kasneje.

N. Proga Červinjan — Belvedere.
Na ti progi bodo vozili, kakor v lanskem poletju, štiri pari vlakov. Vozni časi so se regulirali z ozirom na že utrjeni tir.

Vozili bodo vlaki št. 1851, 1854, 1853, 1856, 1855, 1858, 1857 in 1860. Vlaka št. 1857 in 1860 vozila toliko kasneje, da ima prvi zvezo na vlak št. 803, zadnji pa na vlak št. 804 v Červinjan. Vlaka št. 1852 1859 bosta vozila do Benetok od slučaja do slučaja po naročbi potne pisarne Grigolon v Gradežu za izlet gradežkih letoviščarjev.

O. Proga Trst — Poreč.
Vlak št. 959 odhaja radi zveze v Trstu c. kr. d. z. na vlak št. 507 za 14 min. kasneje, vsled česar odhaja tudi vlak št. 958 kasneje.

Vlaka št. 911 in 912, ki vozila ob nedeljah in praznikih, se je radi preložitve vlaka št. 959 pospešilo.

(Zvršetek pride).

Izvrševati volilno pravico, je moralna dolžnost vsakega Slovenca! Pazite, da ne zgubite te pravice! To pravico izgubite, ako ne boste vpisani v volilni imenik in ne boste reklamirali, da se Vas vpiše. — Zatorej Slovenci! Pripravite se na reklamacije!

Kraške trte pred sodnijo.

Vsi obtoženci oproščeni.

Včeraj je pred tukajšnje deželno sodnijo nadaljevala razprava proti kraškim županom in drugim uglednim posestnikom, ki so obtoženi goljufije, potem nepravilnih manipulacij pri razdeljevanju trt.

Na zatožni klopi sede: Josip Dugulin, bivši župan v Škrbini, Josip Volčič, bivši župan v Komnu, Mihael Štolfa, bivši župan v Gorjanskem, Kristijan Pečenko, trgovec v Komnu, Josip Pipan, trgovec v Preserjih, Ivan Forčič, posestnik v Preserjih, Ivan Čotar, občinski tajnik v Komnu, Josip Širca v Mavhinjah, Alojzij Pipan, kovač v Preserjah in Vincenc Rudež iz Gorjanskega, ki so obdolženi, da so predložili c. k. namestništvu v Trst falzificirane, oziroma fingirane izkaze o prosilcih za brezplačno oddajo amerikaliskih trt.

Sodnemu dvoru predseduje dež. sodni svetnik Stegü, prisodniki so svetovalci Parisini, Pacor, Lusich, zapisnikar avskultant dr. Žigon.

Državno pravdnništvo zastopa namestnik drž. pravdnništva Zumin, obtožence brani odvetnik dr. Slavik in dr. Rybář.

Navzoči so vsi obtoženci. Namestništvo, kakor zasebnega vdeleženca, zastopa dr. Zabavnik.

Iz obtožnice posnemljemo sledeče: V preteklih letih oddajalo je c. kr. namestništvo v Trstu amerikalške trte iz državnih trtnih nasadeb za sadenje v občinah okuženih po trtni uši.

Pri tem se je tako postopalo, da prosilci so vložili svoje prošnje pri županstvih, ktera so na podlagi došlih prošelj izpolnila posebne izkaze in jih potom pristojnega c. k. okrajnega glavarstva predložila omenjenemu namestništvu.

Občine in društva, ki rabijo trte za naravno trtnic in vzornih vinogradov, so imela dobiti trte brezplačno.

Drugi prosilci bi bili morali plačati trte v tarifnih cenah.

C. k. okrajno glavarstvo v Sežani je pa naslednje izjeme oznanilo:

„Brezplačno se bodo trte oddajale le v najrednejših slučajih in to le tedaj, če bode revščina povsem dokazana in to tudi za beleženo v izkazu. Po znižanih cenah dobe pa trte le mali posestniki; boljšim posestnikom se pripuste amerikalške trte po znižani ceni še le tedaj, ko se zadovolji utemeljenim zahtevam malih. Imenoviti trto-rejci pa sploh ne morejo zahtevati trt iz državnih trtnic po tarifnih cenah.“

Dalje je bilo tudi izrečno predpisano, da naprositi je samo toliko kolčij oziroma bilf, kolikor potrebuje vsak prosilec.

Toda ravno v sežanskem političnem in sicer v komenskem sodnem okraju se ni moglo razdeliti amerikalške trte po dobrot-nih intencijah namestništva.

Dogajalo se je namreč, da posamezniki so zlorabili svoja zaupna mesta v to, da so pri naročenju in razdeljevanju trt iz državnih trtnic bodisi sebi bodisi svojim prijateljem ali znancem nepravilno dobiček zagotovili.

Tako je prišlo do tega, da nekateri premožni posestniki so vdobili obilo trt brezplačno ali po znižani ceni, medtem ko drugi mali posestniki niso mogli dobiti zaželjeno množino večkrat navedenih trt.

Naravno je, da so se dotične osebe morale poslužiti zvijač v svrhu, da dosežejo svoj namen.

Jednostavno je njihovo sredstvo: prosili so namreč za trte baje v imenu mnogoštevilnih posestnikov, med tem ko dotičniki niso jim bili dali potrebnega pooblastila ali celo niso ekzistirali in njih imena na izkazih so bila fingirana.

Ko so pa trte dospjele, so osebe, ki so bile vložile prošnje v imenu fingiranih ali fiktivno ne posejeh posestnikov, pridržale trte za-se ali pa jih razdelile med prijatelje in znance.

Tako je dobil Josip Dugulin, župan v Škrbini, in za-se pridržal 28900 reznic in 3500 korenjakov na podlagi izkaza glasečega se na imena oseb, katere niso bile naročile trt.

Če vzamemo vrednost jedne reznice oziroma enega korenjaka po 1 vin. oziroma 3 vin. znaša nepravilno dobiček Josipu Dugulinu.

Za reznice 289— K
za korenjake 105— „

skupaj 394— K
odbišči od Josipa Dugolina po tarifi poplačano svoto 24— K

ostane 370— K

Alojzij Švara, župan v Gabrovici, je brez vrednosti v izkazu napisanih oseb vdobil in slednjič odstopil Ivanu Forčiču 11600 reznic v vrednosti 116— K

plačano po tarifi 26—40 „
ostane 89—60 K

Miha Štolfa, župan na Gorjanskem, je tudi brez vrednosti petentov ali na fingirana imena množino amerikaliskih trt naročil in je prijel

26600 reznic v vrednosti 266— K
3700 korenjakov 111— „
skupaj 377— K
plačal v gotovini 82—96 „

ostane 294—04 K

Ker je pa osumljenec Miha Štolfa na trtah izročil nekaterim resničnim prosilcem v večji vrednosti po 14.50 K in nekaterim izročil korenjake mesto naprošenih reznic v večji vrednosti po 3 K, mora se od navedenega zneska odbiti 17—50 K

nepravilno dobiček znaša torej 276—54 K

Osumljenec je pozneje odstopil nakazane trte Ivanu Forčiču, Alojziju Pipanu in Vincenciju Rudežu.

Kristijan Pečenko je na imena tretjih oseb naročil in vdobil najmanj 38.000 trt v vrednosti od najmanj 380 K ter jih za-se pridržal.

Josip Štrekelj je na isti način prejel 22.000 reznic v vrednosti 220— K
ker je plačal 72—60 „

ostane 147—40 K

Josip Pipan, trgovec s trtami v oddelku Preserje, je dogovorno s Komenskim županom Josipom Volčič in tajnikom Ivanom Čotar, ktera sta mu vedoma pri stvari pomagala, na podlagi izkaza tudi fingiranih patentov prišel na posest 30.000 reznic v vrednosti 300— K

odbišči v gotovini plačani znesek 99— „
ostane dobiček 201— K

Nered pri dobivanju amerikaliskih trt je šel tako daleč, da leta 1908 osumljenci Alojzij Pipan, Ivan Forčič, Josip Širca in Vincencij Rudež so sklenili z nepristnimi listinami veliko množino trt direktno od c. kr. namestništva izmamiti in potem med seboj razdeliti. V to svrhu so si sestavili izkaz za trte baje prosejeh oseb, ne da bi bile te osebe o tem kaj znale (pisal je izkaz Alojzij Pipan.)

Pipan je Ivanu Forčiču zapisal izjavo, da navedene osebe potrebujejo amerikaliskih trt, in si dal isto potrditi od občinskega urada v Mavhinjah, kjer je bil dobil županovega sina, kateri ni o stvari bil informiran.

Konečno je Josip Širca šel v Trst in podal prošnjo na namestništvu. Tukaj so še le takrat prišli goljufiji na sled, ko je bilo ustanovljeno, da občina Mavhinje je že bila dobila amerikalške trte, in tako ni prišlo do izvršitve zločina.

Poskus je šel za 71.000 reznic v vrednosti 710— K
in za 14.530 korenjakov v vrednosti 435—90 „

skupno 1145—90 K
od katerih je odbiti za proti plačilu naprošene trte 629—42 K

ostane 516—48 K

Osumljenci priznavajo sploh gorinavedene dejanske navedbe, ugovarjajo le, da niso imeli namena koga oslepariti ali kako osebi odnosno sami sebi nepravilno dobiček prisvojiti.

Na Krasu je neki navada, da prosijo za več trt kakor potrebujejo, ker namestništvo skrčuje pri nakazanju števila naprošenega trta. Toda, če navedena oblast pri razdelitvi trt tako postopa, to kaže, da se krati njeno pravico razdeliti trte po potrebi prebivalstva, ako se njo pripravi v zmoto glede števila prosilcev in množino naprošenega trta.

Iz taistega razloga ostanejo osumljenci pred kazenskim zakonom odgovorni, tudi če so pozneje kmetom, ki so potrebovali trt, nekaj vže cepljenih trt izročili.

Potem, ko je bila prečitana gornja obtožnica, z dodatkom drž. pravdnništva, da so namreč imeli obtoženci namen, oškodovati namestništvo v njegovi pravici, razdeljevati trte po potrebi prebivalstva, je začelo zasliševanje obtožencev.

Kakor prvi je bil zaslišan obtoženi Josip Širca. Izjavil je, da ga je obtoženi Alojzij Pipan prosil, naj gre na namestništvo po trte. Obljubil mu je plačilo za pot. V neki gostilni v Trstu je Pipan napravil izkaz posestnikov, na katerih ime se je imelo zahtevati trte. Ta izkaz smo nesli na namestništvo, kjer so nam rekli, da je občina Mavhinje že dobila trte. Koliko trt se je zahtevalo, ne ve.

Preds.: Ali ste znal, da s tem naročilom ni vse v redu?

Širca: Nisem znal, da to ne bi bilo prav.

Preds.: Potrdilo, ki ste je vdobili od županstva, da so namreč dotični posestniki siromašni, ni podpisal župan sam, ampak ujevog nin.

Širca: To je res, pa to se večkrat zgodi.

Obt. Alojzij Pipan pravi, da ni kriv. S Širco sva se dobila v vlak, kjer sva potem napravila izkaz, pa ne za tako veliko svoto, kakor to iz izkaza izhaja. On ni šel na namestništvo in ne ve kaj je Širca še napravil z izkazom.

Zabavnik: Ali ste imel trtnico?

Širca: Ne.

Obt. Forčič pravi, da niso imeli namena goljufati. Hoteli so le dobiti trte za cepljenje, da bi povzdignili trto-rejo, ki je

bila zelo zanemarjena, ker so ljudje večinoma delali v kamnolomih.

Preds.: Kak dobiček bi bili vi imeli, če bi se bilo dobilo trte?

Forčič: Le za cepljenje bi bil zaslužil, ker se bavim s cepljenjem.

Vinko Rudež izjavlja, da ni kriv, ker pri vsej stvari ni imel nič opraviti.

Širca: Rudež je bil le v družbi s Pipanom, a ni bil udeležen.

Alojzij Pipan potrjuje to izjavo Širce.

Josip Pipan pravi, da ni potegnil 38 tisoč reznic iz državne trtnice, marveč le 32.000. On je naprosil nekatero posestnike, naj mu dovolijo, da zaprosi v njih imenu reznice; odškodoval jih je s tem, da jim je dal zato nekaj cepljenj. Ostanek je pridržal za-se. Vinarski nadzornik Postl sam je rekel obtožencu, naj vzame trte za več skupaj, da ne bo on imel sitnosti z razdeljevanjem.

Dr. Slavik zahteva, da se to za-piše.

Josip Volčič pravi, da ni res, da bi bil v sporazumu s Čotarjem dobil protizakonito 18.000 trt. On je bil župan v Komnu in je le naročil Čotarju, naj z izkazi postopa tako, kakor prejšnja leta. Koliko trt so posamezniki dobili, ne ve. V prejšnjih letih je en prosilec večkrat naročeval tudi za svoje sosedo. On ne ve, če so bile trte slabe ali dobre, ker ni trto-rezec, ampak mizar.

Ivan Čotar občinski tajnik v Komnu pravi, da ni kriv. Izkaz je napravil on. Pipan je prišel k njemu in naznanil, da prosi tudi za druge. Zanjih dveh v izkazu ni zapisal on.

Pipan pojasnjuje, da sta to ona dva, glede katerih je g. Postl želel, da prevzame on — Pipan — za nju trte.

Čotar pravi, da je že 10 let tajnik v Komnu. Odkar je on tajnik, so vedno naročevali eden za drugega, to je eden za več njih. Namestništvo je dajalo vedno manje trt, kakor se jih je naročevalo. Razdeljevalo se je trte na županstvu. Ko so prišle trte, so hoteli imeti vsi trte, tudi taki, ki niso prosili. Tudi kradli so županstvu trte. Navadno so bile trte zelo slabe. Dostikrat so županstvu trte ostale, ker so bile tako slabe, da jih posestniki niso hoteli sprejeti.

Mihael Štolfa bivši župan na Gorjanskem je izjavil, da ni kriv.

Preds.: Ali vi ste naročil trte na ime enega petletnega in enega devetletnega otroka.

Štolfa molči.

Dr. Slavik: To so bili posestniki in je torej obtoženelec imel pravico, da je kakor oskrbnik istih naročil trte na njihova imena.

Preds.: Vi ste naročeval trte tudi na ime žene in otrok.

Štolfa molči.

Dr. Slavik: On je želel napraviti vinograd in ker je znal, da dobi mnogo manje, kakor bo naročil, zato je naročil več trt.

Josip Dugulin bivši župan v Škrbini je rekel, da je bila navada, da se je vedno naročevalo več trt, kakor se jih je potrebovalo. Znal je, da če naroči 20.000 trt, jih dobi le 5000. Od dobljenih trt je obdržal za sebe le 8000 reznic, a od teh se jih je pri-jelo le kakih 800, ker je bila suša. Za druge trte je izročil v izkazu navedenim posestnikom druge trte, katere je on naročil iz Ogrske. Za sebe je porabil le trte, ki so ostale.

Dr. Rybář: Ali vam je znano, da je tudi prejšnji župan tako delal?

Josip Pipan: Tudi prejšnji župani so naročevali trte na račun oseb, ki sploh ne ekzistirajo.

Drž. pravdnništvo namestnik dr. Zumin izjavlja, da si pridržuje pravico postopati tudi proti prejšnjemu županu.

Kristijan Pečenko je izjavil, da so prišle mesto rupestris monticola trte riparia, katerih naročniki niso hoteli prevzeti. Zato je obdržal trte za sebe.

Sicer je pa rekel vinarski nadzornik Postl, da je vseeno, če trte dobe oni, ki so jih naročili ali ne, samo da ostanejo trte v Avstriji.

Na to je začelo zasliševanje prič.

Prvi je bil zaslišan Ivan Gabrovic sin župana v Gorjanskem. On je imel od očeta pooblastilo, da sme v njegovem imenu reševati občinske zadeve in tako je v očetovi odsotnosti izdal tudi Širci, Pipanu in Forčiču zahtevano potrdilo za trte. Pri tem niso mislili nič slabega ne on ne obtoženci. Niso znali, da bi bila v tem kaka nepravilnost.

Blaž Gabrovic je kakor župan v Gabrovici dal svojemu sinu dovoljenje, da sme v njegovem imenu podpisovati. O zadevi glede trt je doznal šele pozneje.

Priče Josip Besednjak, Josip Pipan, Ivan Švara in Josip Terčon niso povedali nič novega.

Priča Adolf Postl vinarski nadzornik v poklju je izjavil, da se ne spominja, da bi bil rekel, nič ne de, tudi če ne dobé trt oni, ki so jih naročili, samo da ostanejo trte v Avstriji. Ne izključuje pa, da ni rabil teh besed. A če jih je rabil, jih je rabil v šali. Škode nima država nikake. Trte, ki so ostale, se je zažgalo.

Dr. Zumin: A kako mislite vi o tem, da je dobil trte tudi Pečenko, ki je trgovec s trtami in torej ni opravičen, da bi bil do-bil trte iz državnih trtnic.

Dr. Rybář (upade): Tudi sinovi dvornih svetnikov dobivajo štipendije, ne da bi bili opravičeni v to.

Postl pravi potem, da je res rekel Papanu, da lahko tudi za druge naroči.

Na vprašanje, če je res, da ga je Strekelj opozoril večkrat, in tudi pismeno, na nepravilnosti, ki se dogajajo pri razdeljevanju trt, je priča Postl odgovoril, da se na to ne spominja.

Predsednik je na to odredil četrti odmor.

Po odmoru je dr. Rybář predlagal:

1) da se zasliši Josip Strekelj kakor priča o pogovorih s Postlom;

2) da se prečita poročilo, ki ga je okrajno glavarstvo v Sežani poslalo dne 16. maja 1908. namestništvu v Trstu;

3) da se prečita neki pasus iz pisma priloženega poročila vinarskega nadzornika Postla namestništvu;

4) poročilo okrajnega glavarstva v Sežani na namestništvo v Trstu, da ima ovadba proti obtožencem politično ozadje. Da, še več!

Nek bivši državni poslanec, ki spada sodnemu stanu, je pri predsedništvu višje deželne sodnije, pri namestništvu, pri pravosodnemu ministertvu urgiral povspešitev tega procesa.

Preds.: To vas ne briga.

Dr. Rybář: To, da so se utikali v ta proces ljudje, ki nimajo s procesom ničesar opraviti, spada sem. Naj se popraša informacije pri višjem državnem pravdniku, višji deželni sodnji, ministertvu.

Dr. Slavik predlaga neke dokaze glede cen trt in da se zasliši kakor priča Fran Subana, občinskega slugo, in Fran Stantiča, poljskega čuvaja, da se Štolfa ni brigal sam za razdeljevanje trt.

Dr. Zumin je proti predlogom branitelj.

Sodni dvor je ugodil dr. Rybářevemu predlogu (pod 2) in 3), a odklonil onega pod 4), ker ne spada v proces.

Odklonil je predlog dr. Slavika, ker je okolnost dovolj pojasnjena.

Potem ko so bile prečitane izjave prič, je predsednik (ob 2. pop.) pretrgal razpravo in odredil, da bo ista nadaljevala ob 4:30 popoldne.

Pri popoldanski razpravi se je prečitalo med drugim neki pasus iz poročila vinarskega nadzornika Postla, ki pravi, da posestnik, ki je naročil trte za druge, ni napravil nobene škode, dalje poročilo okrajnega glavarstva v Sežani, da ima ovadba politično ozadje; namen jej je onemogočiti Streklja kakor kandidata in izjava izvedencev, da more le namestništvo dati kolči po 40 kron 1000 in rezance po 16 kron 1000. Privatna trdka bi po tej ceni ne mogla dobaviti trt.

Dr. Rybář pa je v dokaz, kaki izvedenci so to, predložil račun, da je Pečenko leta 1907 od neke privatne trdke dobil kolči po — 30 kron 1000!

S tem je bilo zaključeno dokazno postopanje.

Potem ko so govorili državnega pravdnika namestnik dr. Zumin ter branitelja dr. Rybář in dr. Slavik, — na vse te govore se povrtno jutri, ker nam za danes nedostaja prostora — je bila proglašena oprostilna razzsodba vseh obtožencev.

Tržaška mala kronika.

Tat naravoslovec. Včeraj popoldne je zlezal v vrt pomorskega observatorija neki 15-letni poglavec, da bi ukradel rastline, dočim je drugi stal na straži. Ko se je prikazal redar, je eden srečno zbežal, drugi je bil pa aretiran.

Nadebudna mladina. Trije poglavci, 15-letni Josip Barago, 14-letni Bruno Stoler, oba sladščičarska vajenca, in 13-letni Ivan Ciarga, so predsinocnjem ulomili vrata kleti Valentina Colobig v ul. S. Marko, da bi vkradli 15 kokoši, ki se nahajajo tam. Poglavci so bili vtaknili v žakelj že nekoliko kokoši, ko jih je lastnik zasačil in dal aretirati. Policija jih je izročila dotičnim rodbinam v domačo kazen.

Slavna mularija! — Predvčeršnjem zvečer se je peljal voz, naložen s slamo, po Istrski ulici. Nekateri pobalini, ki so jo pravočasno odkurili, so od zadaj na skrivaj zažgali slamo. Par trenutkov pozneje je vsa slama gorela, kakor kaka gromada. Gasi so prišli ognjegasci.

Roparji po staromestnih ulicah. — Delavec Anton Bersa je šel predsinocnjem po ulici Crosada. Kar na enkrat sta iz poštranske uličice planila proti njemu dva moža. Eden ga je prijel okolo telesa, drugi pa mu je velel: Ven z denarjem! Delavec, na pol mrtev od strahu, je zajecjal: Saj nimam niti ficka! Roparja sta mu prebrskala vse žepa in, ko sta prepričala, da je bilo res vse tako, sta jo odkurili z dolgim nosom.

Eden od teh je bil pozneje aretiran, in sicer 23-letni dninar Karl Rusjan, ki pa taji.

Slato je naletel! Mehanik g. Vinko Osvaldella je predsinocnjem ob 9. uri zapuščal kinematograf Reclame na Barjeri. Začutil je, da mu nekdo trga po telovniku in zasačil je vzmoviča, ki mu je hotel vkrasti zlato verižico. Osvaldella, košat in močan mož, je vzmoviča zgrabil za vrat, zavrtel

ga je parkrat okolo sebe in ga naravnost zakadil v naročje blizu stoječega angelja varuha — v podobi redarja. Nesrečni tat je bil 18-letni Viljem Kleiberg iz Trsta.

Koledar in vreme. — Danes: Anaklet, pap. — Jutri: Peregrin, sp.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, tupaťam padavine. Temperatura malo spremenjena. Zmerni vetrovi.

Društvene vesti.

Učiteljsko društvo za Trst in okolico. Socijalni odsek. — Jutri v četrtek dne 27. t. m. skupna seja vseh članov. Načelniki odsekov poročajo o delovanju: Lokal društvena soba.

Pevke in pevci Učit. društva imajo redno pevsko vajo jutri, v četrtek točno ob 6. uri. Prosim točne udeležbe.

Pevovodja.

Orgljice. — Jutri večer se dopolni prvi kamen. Vabljeni so člani. Hospitantom dostop strogo prepovedan.

Naše gledališče.

Zahvala.

Štejem si v prijetno dolžnost, se tem potom zahvaliti vsem, ki so provzročili, da je vspel moj častni večer tako slajno.

Moja zahvala naj velja v prvi vrsti sl. „Dramatičnemu društvu“ za prireditev tega večera ter za krasno darilo; sl. občinstvu za prijazno odlikovanje; dalje sl. pevskemu zboru, ki je s svojim darom manifestiral trdno in vstrajno zvezo, ki obstoja med nama; in končno vsem cenj. damam in gospodom našega ensembela, ki so se me spomnili z darili in izrazi prijateljstva.

Naj bodo prepričani, da ohranim o tem večeru, ki me je tako ugodno iznenadil, neizbrisen spomin.

Mirko Polić.

V nedeljo ob 8. uri zvečer bo zaključna dramska predstava letošnje sezone:

VERONIKA DESENIŠKA.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

Benice. Danes se ponovi „Čednostna Suzana“, prototip pikantne francoske burke prepletene z veselo, četudi umetniško brezpomembno muziko. „Čednostna Suzana“ je že znak dekadence dunajskega operetnega veleeksporta, vendar privlačuje ta „opereta“ vse one, ki se hočejo le pošteno nasmejati.

Eden. Varijetetna predstava.

Književnost in umetnost

Na III. koncertu, ki ga priredi tržaška podr. „Glasbene Matice“ v soboto, 29. t. m. so Smetana: „Blanik“ in Goldmarkova overtura „Sakuntala“.

Pomen Smetane leži v prvi vrsti v tem, da ni komponiral po tujih vzorih, temveč, da so njegove kompozicije narodno-česke ter da je v svoje skladbe uvedel pravi češki narodni ton in češke napeve.

„Blanik“ je en del in slavnoznane Smetanovega ciklusa „Vlast“. Iz tega ciklusa smo imeli že priliko slišati na drugem koncertu naše podružnice drugi oddelek, namreč „Vltava“. — V „Blaniku“ opeva skladatelj posebno poetično in mogočno vstajenje češkega naroda in njega prepore. Uvodoma nam slika, kako junaki izza slavni husitskih bojev počivajo v samotni sanjave gore Blanik in čakajo časa, ko bodo zopet morali poprijeti za meč. Senčnati bregovi Blanika se jasne v svežem zelenju, katero oživljajo pastirji s svojimi slikovitimi čredami. Tiha ta krajina ne slut, kaj se skriva v njenem podzemlju.

Na češko zemljo in na češki narod se kopičijo nezgode in neprelke; vendar od nikoder ni pričakovati pomoči. Slednjič se probude junaki, ki počivajo v hribu, pri- mejo za staro orožje in stopijo iz podzemlja, prinašajoči deželi odrešenje. Z njimi se vrnejo zopet zgubljena sreča in blagostanje in z novim bleskom zažari slava v češki zemlji.

Mogočno učinkuje ta skladba na poslušalce, ne samo vsled narodnega češkega tona, ki je zlit v njej, nego posebno vsled globokega čustva in poezije, s katerimi se odlikuje to delo.

Goldmarkova overtura, ki je bila zložena h uprizoritvi indske igre „Sakuntala“ v Burgtheatru, je velikanska in slavnoznana skladba, ki je žela že na največjih evropskih odrih največje vspehe. Zato bo gotovo zanimivo, da se tudi naše občinstvo sezna s tem imenitnim simfoničnim delom tega skladatelja sedanjega časa, ki si je znal v najkrajšem času pridobiti evropsko priznanje.

DAROV I.

— Za stavbeni fond sv. Cirila in Metoda K 11 nabral filozof Mil. — Denar hrani Inseratni oddelek „Edinosti“.

Kdor hoče elegantno obleko, naj si ogleda trgovino Bohinec & Comp., Trst za cerkvijo sv. Antona, pa ne samo izložbe, temveč naj se potrudí v trgovino in prepračal se bode, da ima ta domača trdka res velkanskó zalogo najlepših oblek.

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

:: Paolo Gastwirth ::

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

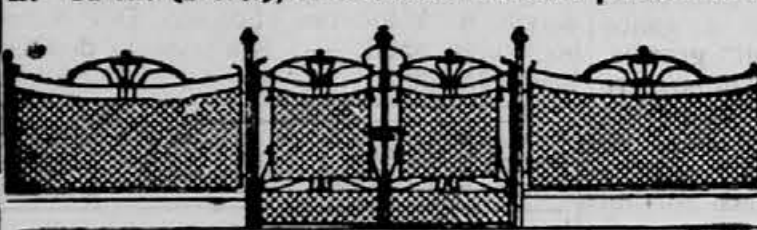
Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemne in kafilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITEČA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Moderne železne ograje

za vile (d.orce), vrte, tovarne, dvorišča, prostore za temo itd.

Ilust. katal. št. 104 brezplačno

Alp-ländsche Drahtindustrie

Perd. Jergitsch's

Söhne - Klag murt

Stala zastop. v Trstu. - V Gradcu fil. tov.

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA“ DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48

Obleke „platna“ „4—18

Obleke za dečke iz blaga od K 10—28

Obleke „platna“ „6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.

Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA“ DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Naznanja se slavnemu občinstvu, da je bila otvorjena

trgovina kinkalij, porcelana in steklenih predmetov

na vogalu ulice Carlo Ghega 2 (bivša mirodilnica).

Velika zaloga svetilk za petrolej, plin in elektriko. Namizni servisi, servisi za kavo in čaj, rozolij s taso po 2 kroni. Skodelice s krožnikom v najrazličnejših in modernih barvah po 50 stot. komad, krožniki iz najfinejšega porcelana po 30 stot. komad. Predmeti za darove. Dobijo se tudi franže iz biserov za svetilke po K 1-60 komad. — Zaloga mrežic in pritliklin za plin. Prosi se za Vaš cenj. obisk, ne da bi bilo treba česa kupiti.

Cine „Adria“ Bioskop

Škedenj

V sredo dne 26. in v četrtek dne 27. aprila

Program, trajajoč eno uro:

1) V sneženih švicarskih gorah. 2) Žrtve alkohola, drama. 3) Piratje v vodilnem zrakoplovu, veliko amer. delo. 4) Veliki boben, za smeh.

Prva primorska tvornica za lesne izdelke z vodno silo

trdke A. KRIZNIČ :: ob kolodvoru Podmelec

SPREJEMA V IZVRŠITV:

vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPIJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne opreme LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKIE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno. — Zahtevajte vzorce in cene.

Parketna tvornica opremljena z najnov. stroji nudi parketne dešice iz hrast. in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsako množino!

Strugarski oddelek nudi vse v strugarsko stroko spadajoče izdelke. — JAMSTVO!

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena. — Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen.

329

Zahtevajte »Kolinsko Cikorijo!«

R. Gasperini, Trst

Telefon šte. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

2051

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitnice, dostavljanje na dom.

POŠILJATVE, POTEKA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo trdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spiljetu.

PRODAJA NA DROBNO.

CENE BREZ KONKURENCE.

— Pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah je daroval g. Drag. Pertot (Križ) 10 K, namesto zahvale po pok. očetu, pri „rumeni hiši“ nabrali Adrijaši K 7-46.

Gospodarstvo.

Okoličanski posestniki, varujte vinograde pred peronospero! Gospod Fr. Gvozdenovič, nadzornik kemičnega poskuševališča v Gorici, je v 7 št. „Primorskega Gospodarja“ spisal važen pouk, kako se izdatno ubranimo peronospere.

Peronospera je bila zanešana v Evropo z ameriško trto. Ta je lani pri nas v Avstriji skoro uničila ves pridelek, a na Francoskem je pobrala nad 30 milijonov hektolitrov.

Deževno vreme pospešuje razvijanje peronospere. Lani se je bolezen prikazovala že v prvi polovici maja. Proti koncu junija je bila tako huda, da je, rekel bi, v eni noči uničila dobro polovico trgatve. Zapomni si moramo, da je treba trte z galico škropiti, predno se bolezen loti grozdja. Zabrati moramo, da se glivice peronospere ne zadirajo v peresca. Priporočati je torej, da se začenja s prvim škroplenjem že takrat, ko se popki dobro napnejo in razvijajo v listje — najkasneje sredi maja, a v naši spodnji okolici že sedaj.

Skrbimo da zavarujemo mlade grozdice toliko v dobi cvetja, kolikor po dovršenem cvetenju. Ako hočemo, da se galica prime listja, ne sme biti v zmesi preveč apna — na vsak kilo vitriolja gre pol kila živega apna. Ko smo apno in vitriol raztopili, vlijemo apneno raztopino v bakreni solfat ali vitriol in nikdar narobe; vse skupaj je skrbno premešati.

Kmetijska družba za Trst in okolico vabi tržaške okoličanske vinogradnike, da se o pravem času zglase v društveni pisarni — ulica Galatti 14 — ako žele skupno naročiti galico potom naše kmetijske družbe. Tajništvo.

Vesti iz Goriške.

„Sokol“ v Ajdovščini. Izredni občni zbor „Sokola“ v Ajdovščini se bo vršil dne 29. t. m. ob 8. in pol uri zvečer v telovadnici s sledečim vsporedom: 1) Volitev podstaroste in 1 namestnika-odbornika. 2) Župni izlet 6./8. 1911. 3) Slučajnosti.

Vesti iz Istre.

Za veselico, ki jo priredi pevsko-bralno društvo „Svoboda“ pri sv. Antonu, zglasilo se je vrlo bratsko društvo „Straža“ iz Trsta ter združeni društvi „Ilirija-Volarič“ iz Pobjegov in Čezarjev. Prva nedelja majnika je pred durmi, zato prosimo, da se ostala društva za časa zglase. 7. majnika bode v koperski okolici dan ojačenja za nadaljne borbe v prid narodu našem.

Pomanjkanje osebja na podgrajskem davčnem uradu. Podgrad dne 24./4. 1911. Ko smo pred še ne tremi meseci opisali v tem listu, kako pomanjkanje pisarniškega osebja vlada na tukajšnji sodnji, se je taka brezskrbnost sodne uprave za sodnijo v Podgradu vsem onim, ki razmer ne poznajo, zdela naravnost nemogoča. No, pri sodni upravi je imela naša pritožba precej uspeha, ker imamo danes na tukajšnji sodnji vsaj predpisano število pisarniških uradnikov, da si oba manjkajoča kancelista nista še imenovana. Kakor se vidi, Podgrad le ni tako daleč od Trsta, da ne bi se dobilo potrebnih moči sem, ako se jih le hoče poslati.

Na naše največje obžalovanje pa smo danes zopet prisiljeni, da se popečemo z drugo oblastjo, ki ima v tem kraju svoje uradnike, to je z finančno direkcijo v Trstu, ki menda tudi s toliko drugimi vred misli, da se nahaja Podgrad tam nekje v Sibiriji, kamor sme pošiljati davčne uradnike le ne kako za kazni.

Za davčni urad v Podgradu so predpisani, kolikor je nam znano, štiri uradniška mesta, da si bi moralo biti, glede na število prebivalstva v tem okraju v primeri z drugimi okraji, najmanj pet davčnih uradnikov. Namesto tega pa morata vse delo v tukajšnjem davčnem uradu opravljati že približno leto dni dva uradnika. Finančna direkcija najbrže misli, da ne sme nikogar, ki naravnost ne prosi v Podgrad, sem poslati. Največkrat se celo drži načela, da pošilja sem le kakega discipliniranega uradnika. Ako pa takih ni, potem seveda morata voditelj davkarje in en asistent, ki sta sedaj sicer oba naša človeka in izvrstna uradnika, garati za vse one, ki jim je komodnejše biti v kakem mestu in tam uživati vse prijetnosti življenja. Prav naravnost čudno je, da ob takih razmerah nista oba že desertirala iz Podgrada. Morda bi se jima na tak način tudi posrečilo dobiti kako boljše mesto, morda celo v kakem višjem plačilnem razredu, ker danes v Podgradu več mego X. plačilni razred pri davčnih uradnikih sploh nima mesta.

Res se človeku kar nemogoče zdi, kako more biti finančna direkcija tako silovito brezskrbna, da v največjo škodo davčne uprave tako zanemarljivo en velik okraj na

deželi, čegar središče je celo v avtomobilni zvezi s Trstom. Ako pojde tako naprej, bomo res prisiljeni nastopiti z vso resnostjo in ves škandal, ki se dogaja na ta način vsled povsem nerazumljivega postopanja finančne direkcije, osvetliti, kakor se tiče, na najkompetentnejšem mestu. Za danes zadostuj to!

Zadnje brzojavne vesti.

Industrialci proti praznovanju 1. majnika.

DUNAJ 25. „N. W. Tagblatt“ poroča iz Hamburga, da bodo odpušteni iz dela za 10 dni vsi delavci industrijskih in pomorskih zavodov, ki bodo praznovali dan 1. majnika.

Obisk kralja Petra v Budimpešti.

DUNAJ 25. „Korr. Wilhelm“ poroča: Dne 7. maja dospe srbski kralj v Budimpešto, kjer se bo mudil dva dni. Kralja pozdravijo na kolodvoru oficijelno. Dne 8. maja bo svečan obed. — Kralju bodo dodeljeni častni kavalirji.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Mladenec 26 let star, pomorski mašinist, katolik, se želi seznaniti z mlado gospodično iz boljše rodbine, v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Sokol št. 726“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 726

Vino iz sadja prve vrste, izvrsten tudi za mešanje z drugim vinom, po 36-44 stot. liter se dobi v zalogi ulica del Toro 13. 724

Kdor hoče 40 kron trajno in na lahek način zaslužiti, ta naj pošlje takoj svoj natančen naslov na trdko: L. Schaechter, Dunaj XVI.2. Poštni urad 104. 712

Mlekarna v Rodiku ima na prodaj hladilnik za mleko v dobrem stanju. Ponudbe na Mlekarno - Rodik. 720

Tri tisoč kvintalov živega apna je na prodaj takoj po ugodnih cenah. Ponudbe na Županstvo Rodik. 719

Vino črno, belo, trdo in sladko za botiljke prodaja „Vinarsko društvo“ v Sv. Križu. Se ni bati visoke cene. 721

Gramofon nov, krasen z 10 velikimi, znamenitimi ploščami je na prodaj za 55 kron. — Prava prilika! Via Poste 14, prvo nad., desno. 723

Ženski bicikelj nov, eleganten se prodaja takoj za 120 kron. Poste 14, prvo nad. desno. 722

Pristni, dober brinjevec se vdobri pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Išče se takoj zemljišče ravno, prilično od 300 do 400 □ sežnje, tudi s posejcem, lega: Katinara, Škorklja, Kolonja ali Montebello. Isključeni so posredovalci. — Naslov: Ulica Caripson št. 16, II. nad. levo. — Emilio — od 1. do 2.1/2 popoldne. 716

Albanija in Albanci. Spisal: Niko Ninič. Cena 20 vin. Albansko vprašanje je zopet na dnevnem redu in dežela v revoluciji. Kogar torej zanima ta čudna dežela, naj kupi omenjeno zanimivo brošurico, ki se dobi v vseh slov. knjigarnah. 717

Odlikovana babica Ana Badalič v Zg. Cjrboli št. 150, se priporoča. 674

Soba v bližini pošte, pripravna za uradnike, je oddati. — Poizvedbe v uredništvu.

Prodajo se plante in izložbe za trgovine, roulettes z vsemi pripravami. Ulica Sette Fontane št. 28. 717

Šiviljo za moške obleke, iščem takoj. Ulica Nicolò Macchiavelli št. 13. 715

Podpisani naznanjajo tužnim srcem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njihov petletni sin

VLADISLAV TURK

po kratki bolezni danes ob 2. uri popol. izdihnil svojo mlado dušo. Pogreb bo v četrtek ob 3. uri popol. iz hiše žalosti v Školju št. 671. TRST, 25. aprila 1911.

Ivan in Matilda Turk, stariši.

Ivan, Jožef, Stanislav, bratje. Justina, Gisela, sestre (Novo pogrebno podjetje Stibel & C.)

Velika pekarna in sladničarna

Trst, ulica Istria št. 8 opravljena po najmodernejšem sistemu. — Prodajam svež kruh 3 krat na dan, ter razne sladčice. biškote in likerje.

Za obilen obisk se priporočam

Josip Fabjan.

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes ^{znam.} „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSSO

Trst, ulica Gelsi št. 3

TELEFON 18-89.

Cena: 4 stot. kilogram

z dostavljenjem franko.

Zdravilno pivo

dvojnega kvasa

založna marka „Sveti Štefan“

Glasoviti profesor zdravnik Karl von Nooden, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, izjavlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripomoček za želodčne bolezni in za nervozne osebe.

Zaloga: Trst, ul. Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201. (B.)

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquedotto št. 16 prvo nadstropje.

Nova metoda za naučenje modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško . 8 lekolj Kron 4 { Dve ... lekolj
Francosko . 8 lekolj Kron 6 { v aki : teden.
Angleško . 8 lekolj Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik Prof. Paolo Marquardt.

TEODOR KORN

Trst, ul. Miramar št. 65

Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste.

PREJEMAJO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE

PO NIZKIH CENAH. :: Delo dobro in zagotovljeno. ::

Telef. 25-26. □ Poslovodja: Franjo Jenko.

Kron 6200!

AUTOMOBILI FORD 1911

Največja tovarna sveta. Izdelovanje letno 40.000 voz edinega tipa CHASSIS 20 HP šest raznih tipov kočij. Kočija „FORD“ je najpopolnejša, najhitrejša in najekonomičnejša kar jih obstoji. GENERALNI ZASTOPNIK

ANTON SKERL . TRST

Piazza Goldoni 10-11. Tel 1734

Velika centralna garaga, ulica del Baohi 16, vogal ulica Boschetto TELEFON 2247. STOCK PNEUM GOODRICH (amerikanske).

Automobili na posodo po zmerni ceni.

Varstvo in vzdrževanje avtomobilov. — Solidna postrežba.

Bogomil Pino

Pozor! biviš urar v Sežani : ima svojo novo prodajalno

UR

v TRSTU ul. Vine. Beilini .. št. 13 .. nasproti cerk. sv. Ant. nov.

VERIŽICE po tov. cenah

Vozno podjetje

Tvrdba Ant. Schepitz

Naročajo se vozovi:

Piazza Stazione št. 5, telefon 1441.

Barkovlje, telefon št. 1023.

Na obroke !

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni št. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“.

Telefon št. 251, Rim. II.

„Antonio Spanghero“

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE, Via Madonna 7.

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. — Papir za

tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sebe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalec velik popust. 303

Hotel Balkan

70 sob, električna razsvetljava, lift, kopelji. CENE ZMERNE. J. Kögl.

Hotel Balkan